

Jo llegia (ImI 1)

(ALDC, IX, 2023. Jo llegia [ImI 1])

Focalitzem aquest comentari en la variació desinencial; la variació de la *e* i de la consonant palatal del radical es poden veure en els mapes 1358, 1359, 1378, 1423 i 1424.

L'imperfet d'indicatiu llatinovulgar de *LĒGIO, *LEGIBAM, manifesta en la desinència catalana una triple varietat: *llegia*, *llegiva* i *llegiï*, segons els dialectes. *Llegi*[o] 126 diferencia la desinència de la de la tercera persona (*llegi*[a]), com *lli*[tʃ]iv[o] 93 (*lli*[tʃ]iv[a]).

Sembla d'una certa lògica que *llegiva* fos la forma originària, fidel al llat. vg. *LEGIBAM, conservada en parlars del nord i oest del cat. nord-occ. (var. *lle*[dʒ]iva, *lle*[tʃ]iva; *lle*[z]iva 95, per dissimilació de palatals; *lleieva* 100, forma aragonesitzant); afavoririen aquesta interpretació formes paral·leles del gascó i de l'aragonès, així com testimonis del cat. ant. (*eixiva*, *saliva*, ap. Griera, 1931: 89), que caldria comprovar; es pot pensar també en una extensió analògica de la primera conjugació (*cantava*); en el cas de l'alg. cal

tenir en compte una influència d'alguns parlars sards i de l'italià.

Quant a *llegia* (var. *lle*[dʒ]ia, *lle*[tʃ]ia; *lle*[jʒ]ia 129, 147, amb segregació de iod; *lle*[z]ia 149, amb dissimilació de palatals), la caiguda irregular de la -B- s'ha atribuït a un procés de dissimilació de labials que es dona en certs verbs, com HABEBAM > *habea* > *havia*, procés que s'ha generalitzat i no és fàcil d'acceptar; per això, s'ha proposat que el canvi obeeixi a causes fonètiques, és a dir, per la caiguda de [w] després d'haver confluït en el resultat de -B-. Per al procés d'aquests canvis, cf. Pérez Saldanya, 1998: 183-197 i Casanova, 2002.

El ross. *llegiï* és resultat de la substitució de *llegi*[ə] per la desinència -i presa per analogia amb la primera persona del present d'indicatiu (*llegeixi*, *canti*).

Llegia (model *servia*) és la forma normativa des del *DOrt*, 1917.

